

ZAKON O OBAVEZNOM OSIGURANJU U SAOBRAĆAJU

I OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Ovim zakonom uređuje se obavezno osiguranje u saobraćaju.

Vrste obaveznog osiguranja u saobraćaju

Član 2

Vrste obaveznog osiguranja u saobraćaju (u daljem tekstu: obavezno osiguranje), u smislu ovog zakona, su:

- 1) osiguranje putnika u javnom saobraćaju od posljedica nesrećnog slučaja;
- 2) osiguranje vlasnika, odnosno korisnika motornih vozila od odgovornosti za štetu pričinjenu trećim licima;
- 3) osiguranje vlasnika, odnosno korisnika vazduhoplova od odgovornosti za štetu pričinjenu trećim licima;
- 4) osiguranje vlasnika, odnosno korisnika plovnih objekata od odgovornosti za štetu pričinjenu trećim licima.

Izuzetak od obaveznog osiguranja

Član 3

Odredbe ovog zakona ne odnose se na prevozna sredstva Vojske Crne Gore.

Za naknadu štete koju su nanijela vozila iz stava 1 ovog člana odgovorna je Crna Gora, a odštetni zahtjev dostavlja se organu državne uprave nadležnom za poslove Vojske.

Odštetni zahtjev za naknadu štete pričinjene vozilima Vojske Crne Gore obrađuje se, izmiruje i plaća u skladu sa ovim zakonom.

Regulatorni organ dostavlja informacije o vozilima i licima iz st. 1 i 2 ovog člana državama članicama i Evropskoj komisiji.

Primjena odredaba zakona kojima se uređuje djelatnost osiguranja

Član 4

Na osnivanje, poslovanje i vršenje nadzora nad poslovanjem društva za osiguranje primjenjuju se odredbe zakona kojim je uređena djelatnost osiguranja, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Primjena drugih zakona

Član 5

Na ugovore o obaveznom osiguranju primjenjuju se propisi kojima su uređeni obligacioni odnosi i ugovori, odnosno uslovi u pojedinim vrstama osiguranja, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Značenje izraza

Član 6

Izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

1. **prevozno sredstvo** je motorno vozilo, plovilo i vazduhoplov.
2. **motorno vozilo** je vozilo na sopstveni pogon koje se kreće po kopnu, izuzimajući vozila koja se kreću šinama, priključna vozila i vozila koja su se u vrijeme nastanka štete koristila kao mašina van saobraćaja.
3. **teritorija na kojoj se vozilo uobičajeno koristi** je teritorija države članice Evropske Unije:
 - čiju registarsku tablicu, stalnu ili privremenu, vozilo nosi;
 - u kojoj je izdat znak raspoznavanja ekvivalentan registarskoj tablici, kada za određenu vrstu vozila nije propisana registracija;
 - u kojoj vlasnik, odnosno korisnik vozila ima prebivalište, kada za određenu vrstu vozila nijesu potrebne registarske tablice, ni znak raspoznavanja;
 - u kojoj je nastala saobraćajna nezgoda, radi rješavanja odštetnog zahtjeva od strane biroa zelene karte ili garantnog fonda, kada motorno vozilo nema registarske tablice ili registarske tablice ne odgovaraju, odnosno više ne odgovaraju, vozilu koje je učestvovalo u nesreći:
4. **oštećeno lice** je lice koje ima pravo na naknadu štete u skladu sa ovim zakonom.
5. **osiguranik** je vlasnik motornih vozila za koje je zaključen ugovor o obaveznom osiguranju, kao i svi drugi ovlašćeni korisnici tog motornog vozila;
6. **treće lice** je svako lice, osim lica odgovornog za pričinjenu štetu i lica koje, po ovom zakonu, nema pravo na naknadu štete;
7. **duštvo za osiguranje** je društvo za osiguranje koje ima dozvolu za obavljanje poslova obaveznog osiguranja u saobraćaju;

8. **odgovorno društvo za osiguranje** je društvo za osiguranje sa kojim je vlasnik prevoznog sredstva, koje je prouzrokovalo štetu, zaključio ugovor o obaveznom osiguranju;
9. **zelena karta** je međunarodna potvrda o postojanju obaveznog osiguranja od autoodgovornosti, koju izdaje nacionalno udruženje osiguravača, u skladu sa Preporukom br. 5 od 25. januara 1949. godine, usvojenom na Pododboru za drumski saobraćaj Odbora za unutrašnji saobraćaj Ekonomske komisije;
10. **multilateralni sporazum** je sporazum između nacionalnih udruženja osiguravača država članica Evropskog ekonomskog prostora i ostalih pridruženih država koji je zaključen na Kritu 30. maja 2002. godine, prema kojem se postojanje registarskih tablica države članice u kojoj se vozilo uobičajeno nalazi smatra dokazom o postojanju važećeg osiguranja od odgovornosti za štete pričinjane trećim licima upotrebom motornog vozila i prema kome svaki nacionalni biro garantuje za štete nastale na njegovoj teritoriji upotrebom vozila koje se uobičajeno koristi na teritoriji druge države potpisnice tog sporazuma.

II PRAVA I OBAVEZE PO OSNOVU OBAVEZNOG OSIGURANJA U SAOBRAĆAJU

Obaveze lica koja upravljaju prevoznim sredstvom

Član 7

Lice koje upravlja prevoznim sredstvom dužno je da za vrijeme korišćenja prevoznog sredstva, ima ugovor o obaveznom osiguranju ili drugi dokaz o osiguranju, koji je dužan da predoči na zahtjev ovlašćenog lica.

U slučaju nastupanja osiguranog događaja, vlasnik odnosno korisnik prevoznog sredstva dužan je da u roku od sedam dana od dana nastupanja osiguranog slučaja, o tome obavijesti društvo za osiguranje.

Vlasnik, odnosno korisnik prevoznog sredstva dužan je da stavi na raspolaganje oštećenom licu sve informacije neophodne za naknadu štete.

Ugovor o obaveznom osiguranju

Član 8

Vlasnik, odnosno korisnik prevoznog sredstva dužan je da zaključi ugovor o obaveznom osiguranju sa društvom za osiguranje ili dijelom stranog društva za osiguranje koje posjeduje odgovarajuću dozvolu izdatu od regulatornog organa nadležnog za nadzor osiguranja (u daljem tekstu: društvo za

osiguranje), i da ga redovno obnavlja dok se prevozno sredstvo koristi u saobraćaju.

Ugovor o obaveznom osiguranju iz stava 1 ovog člana društvo za osiguranje zaključuje u skladu sa zakonom i uslovima osiguranja i tarifama premija.

Ugovor o obaveznom osiguranju iz stava 1 ovog člana obavezno se zaključuje prije stavljanja prevoznog sredstva u saobraćaj.

Obaveza društva za osiguranje iz ugovora o osiguranju počinje po isteku 24-tog sata dana koji je u ispravi o osiguranju naveden kao početak osiguranja, a prestaje po isteku 24-tog sata koji je u ispravi o osiguranju naveden kao dan isteka trajanja osiguranja, ako nije drukčije ugovoreno.

Ako je nad društvom za osiguranje sa kojim je zaključen ugovor o obaveznom osiguranju pokrenut postupak likvidacije, odnosno stečaja, vlasnici prevoznih sredstava iz stava 1 ovog člana dužni su da, do isteka perioda važenja osiguranja, odnosno važenja registracije, zaključe ugovor o obaveznom osiguranju sa drugim društvom za osiguranje, u roku od osam dana od dana objavljivanja rješenja o pokretanju, likvidacije odnosno stečaja.

U slučaju iz stava 5 ovog člana osiguranik ima pravo na obeštećenje neiskorišćenog dijela plaćene premije osiguranja iz likvidacione, odnosno stečajne mase društva za osiguranje u likvidaciji odnosno stečaju. Ako vlasnik prevoznog sredstva ne zaključi ugovor o osiguranju iz ovog člana, prevozno sredstvo smatra se neosiguranim.

Na ugovore o obaveznom osiguranju primjenjuju se propisi koji uređuju obligacione odnose i ugovore, odnosno uslovi u pojedinim vrstama osiguranja, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Osigurana suma

Član 9

Ugovorom o obaveznom osiguranju određuje se osigurana suma koja ne može biti niža od sume utvrđene ovim zakonom.

Osigurana suma utvrđena ugovorom o obaveznom osiguranju predstavlja maksimalnu obavezu društva za osiguranje po jednom štetnom događaju.

Uslovi osiguranja i tarife premija

Član 10

Društvo za osiguranje dostavlja uslove osiguranja, tarife premija i tehničke osnove za izračun tarife regulatornom organu, najkasnije 60 dana prije predviđenog početka njihove primjene, radi provjere usklađenosti sa zakonskim propisima, aktuarskim načelima i pravilima struke osiguranja.

Ako regulatorni organ utvrdi da akta iz stava 1 ovog člana nijesu u skladu sa zakonskim propisima, aktuarskim načelima i pravilima struke, rješenjem će naložiti društvu za osiguranje da ih uskladi.

Uslovi osiguranja sastavni su dio ugovora o obaveznom osiguranju, i društvo za osiguranje je dužno da ih uruči osiguraniku najkasnije u momentu sklapanja ugovora.

Osnovi za izračunavanje premija obaveznih osiguranja

Član 11

Osnovi za izračunavanje premije obaveznih osiguranja sadrže sljedeće elemente, dobijene na osnovu podataka iz člana 17 ovog zakona:

- 1)osnove (kriterijume) za izračunavanje premije i strukturu premije za obavezna osiguranja;
- 2)minimalni iznos tehničke premije za obavezna osiguranja;
- 3)najviši procenat bruto premije koji se izdvaja za režijski dodatak;
- 4) najviši iznos naknade, odnosno provizije koja se može platiti za poslove posredovanja, odnosno zastupanja u osiguranju, kao i za vršenje drugih poslova neposredno povezanih sa poslovima osiguranja;
- 5)sistem bonus i malus.

Kontrolu pravilne primjene osnova premijskog sistema iz stava 1 ovog člana vrši regulatorni organ.

Zahtjev za naknadu štete

Član 12

Naknadu štete po osnovu ugovora o obaveznom osiguranju oštećeno lice ostvaruje podnošenjem odštetnog zahtjeva društvu za osiguranje koje je po osnovu ugovora o osiguranju dužno da naknadi štetu, odnosno Udruženju, u slučajevima propisanim ovim zakonom.

Društva za osiguranje i Udruženje usvajaju i, na uobičajeni način, objavljuju procedure rješavanja odštetnih zahtjeva, u cilju garantovanja blagovremene i odgovarajuće isplate naknade štete podnosiocima odštetnih zahtjeva, u skladu sa ovim zakonom

Procedure iz stava 2 ovog člana sadrže naročito sljedeće podatke: način evidentiranja odštetnih zahtjeva, dokaze potrebne za utvrđivanje osnova i iznosa naknade štete, način procjene šteta, utvrđivanje iznosa naknade i rok isplate, kao i postupak po žalbi podnosioca odštetnog zahtjeva.

Društvo za osiguranje i Udruženje odštetne zahtjeve evidentiraju u posebnoj knjizi šteta. Bližu sadržinu knjige šteta može propisati regulatorni organ.

Za naknadu štete prouzrokovanu od strane neosiguranog i nepoznatog vozila, odnosno prevoznog sredstva i vozila, odnosno prevoznog sredstva koje je osigurano kod društva kome je oduzeta dozvola za rad i nad kojim je pokrenut postupak stečaja zahtjev za naknadu štete podnosi se Udruženju.

Društvo za osiguranje, odnosno Udruženje dužno je da u slučaju neimovinske štete, najkasnije u roku od 30 dana, a u slučaju imovinske štete, najkasnije u roku od 14 dana od dana podnošenja odštetnog zahtjeva. oštećenom licu dostavi:

- obrazloženu ponudu za naknadu štete, ako su odgovornost za naknadu štete i visina štete nesporni, odnosno
- obrazloženi odgovor, ako su odgovornost za naknadu štete ili visina štete sporni.

Ako društvo za osiguranje, odnosno Udruženje ne odgovori na zahtjev iz stava 1 i 3 ovog člana u roku od 30 dana od dana prijema zahtjeva, oštećeno lice može pravo na naknadu štete ostvariti tužbom preko nadležnog suda. Tužba podnesena protiv odgovornog osiguravača ili odgovornog lica prije isteka roka iz ovog stava smatraće se preuranjenom.

Ako konačna visina naknade štete nije mogla biti utvrđena u rokovima propisanim ovim zakonom, društvo za osiguranje, odnosno Udruženje dužno je da oštećenom licu ponudi i isplati nesporni dio svoje obaveze na ime predujma.

Ako društvo za osiguranje, odnosno Udruženje ocijeni da nema osnova za naknadu štete dužno je da, u roku od 14 dana od dana prijema urednog odštetnog zahtjeva, o tome u pisanoj formi, sa obrazloženjem, obavijestiti podnosioca odštetnog zahtjeva.

Izuzetno od stava 6 ovog člana, ako je za utvrđivanje osnova i visine naknade štete po podnijetom odštetnom zahtjevu potrebno duže vrijeme, rok za odlučivanje po zahtjevu može se produžiti do 60 dana od dana prijema odštetnog zahtjeva.

Određivanje visine naknade štete

Član 13

Visina naknade štete određuje se na osnovu kriterijuma za naknadu štete, na koje, po predlogu Udruženja, saglasnost daje regulatorni organ.

Kriterijumi iz stava 1 ovog člana su:

- 1)osnovi za određivanje pravične naknade za materijalne i nematerijalne štete na licima;
- 2)osnovi za procjenu štete na vozilima;
- 3)osnovi za procjenu štete na pokretnoj i nepokretnoj imovini;
- 4) procenti trajnog gubitka opšte radne sposobnosti i procenti umanjenja

opšte životne aktivnosti (invaliditeta) kao posljedice nesrećnog slučaja (nezgode).

Primjena kriterijuma iz stava 1 ovog člana obavezna je pri odlučivanju o visini naknade štete.

Kriterijume za naknadu štete objavljuje regulatorni organ u "Službenom listu Crne Gore".

Rok za isplatu naknade štete

Član 14

Društvo za osiguranje, odnosno Udruženje je dužno da isplati naknadu štete u cjelosti u roku od 8 dana od dana odlučivanja u skladu sa članom 12 ovog zakona, odnosno od dana zaključenja sporazuma o naknadi štete, ako sporazumom nije drukčije određeno.

Podnosilac odštetnog zahtjeva ima pravo i na kamatu na utvrđeni iznos naknade štete, i to od isteka roka za plaćanje naknade u skladu sa ovim članom do datuma konačne isplate.

Prigovor društva za osiguranje i pravo na regres

Član 15

Kad oštećeno lice podnese odštetni zahtjev društvu za osiguranje, društvo ne može u odgovoru na takav zahtjev isticati prigovore koji se na osnovu zakona ili ugovora o osiguranju mogu isticati prema osiguraniku zbog nepridržavanja zakona ili ugovora.

Društvo za osiguranje koje naknadi štetu oštećenom licu stupa u njegovo pravo prema licu odgovornom za štetu, za iznos isplaćene naknade, kamatu na isplaćeni iznos naknade i troškove postupka, ako obaveza društva nije nastupila prema uslovima ugovora o obaveznom osiguranju u saobraćaju.

Isticanje regresnih zahtjeva fondova

Član 16

Društvo za osiguranje dužno je da fondovima koji obavljaju poslove zdravstvenog, penzijskog i invalidskog osiguranja (u daljem tekstu: fondovi) nadoknadi stvarnu štetu u okviru odgovornosti svoga osiguranika, ali samo u granicama obaveza preuzetih ugovorom o osiguranju.

Stvarnom štetom iz stava 1 ovog člana smatraju se troškovi liječenja i drugi nužni troškovi učinjeni u skladu sa propisima o zdravstvenom osiguranju, kao i

srazmjerni iznos penzije oštećenog lica, odnosno članova njegove porodice.

Srazmjerni iznos penzije određuje se prema propisima o penzijskom osiguranju u visini razlike između invalidske penzije utvrđene rješenjem Fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje i invalidske penzije koja bi bila utvrđena u slučaju povrede na radu.

Odredbe st. 1, 2 i 3 ovog člana shodno se primjenjuju na regresne zahtjeve društava za osiguranje za naknadu stvarne štete isplaćene na osnovu dobrovoljnog zdravstvenog, penzijskog, rentnog ili sličnog osiguranja.

Obaveze prema fondovima iz stava 1 ovog člana izmiruju se nakon izmirenja obaveza po svim zahtjevima oštećenih lica iz istog štetnog događaja podnijetih društvu za osiguranje.

Fondovi za zdravstveno, penzijsko i invalidsko osiguranje i društva za osiguranje, kao i druga fizička i pravna lica koja su na bilo koji način neposredno oštećenom licu nadoknadile štetu ili dio štete nanesene upotrebom neosiguranog ili nepoznatog prevoznog sredstva po osnovu ugovora koji nije ugovor o obaveznom osiguranju u saobraćaju, nemaju pravo na regresiranje iznosa iz Garantnog fonda.

Obaveza prikupljanja statističkih i drugih podataka

Član 17

Društva za osiguranje i Udruženje dužni su da prikupljaju, obrađuju i vode statističke i druge podatke o osiguranjima iz člana 2 ovog zakona.

Baza sa podacima iz stava 1 ovog člana sadrži naročito podatke o osiguranicima, prevoznim sredstvima, štetnim događajima i podatke potrebne za procjenu i likvidaciju šteta.

Društva za osiguranje i Udruženje dužni su podatke iz ovog člana da obrađuju primjenom statističkih standarda osiguranja, u skladu sa propisima o zaštiti ličnih podataka i propisima o zaštiti podataka.

Sadržaj i način vođenja podataka iz stava 1 ovog člana, u skladu sa odredbom člana 59 stav 2 ovog zakona, kao i način i rokove njihovog dostavljanja utvrđuje Udruženje.

Regulatorni organ može po potrebi odrediti prikupljanje i obradu i drugih informacija i podataka.

Udruženje i društva za osiguranje su dužni da podatke propisane ovim članom dostavljaju regulatornom organu na njegov zahtjev.

Način prikupljanja i čuvanja podataka. Korišćenje baze podataka društva za osiguranje

Član 18

Podaci iz člana 17 ovog zakona prikupljaju se neposredno od lica na koja se ti podaci odnose i od drugih lica (učesnika i svjedoka štetnog događaja).

Kad o podacima iz stava 1 ovog člana odgovarajuće evidencije vode nadležni organi (nadležni za unutrašnje poslove, pravosudni organi, fondovi zdravstvenog, penzijskog i invalidskog osiguranja, zdravstvene ustanove i ustanove za socijalni rad), podaci se pribavljaju od tih organa i organizacija.

Podaci iz stava 1 ovog člana, po isteku ugovora o osiguranju, odnosno po okončanju postupka likvidacije štete, čuvaju se najmanje sedam godina nakon prestanka važenja ugovora o osiguranju.

Korišćenje podataka iz stava 1 ovog člana društva su dužna da, bez naknade, omoguće i oštećenim licima prilikom isticanja zahtjeva za naknadu štete.

III OSIGURANJE PUTNIKA U JAVNOM SAOBRAĆAJU OD POSLJEDICA NESREĆNOG SLUČAJA

Obaveza osiguranja putnika u javnom saobraćaju od posljedica nesrećnog slučaja

Član 19

Vlasnici, odnosno korisnici po ugovoru o zakupu, lizingu i sl. (u daljem tekstu: korisnici) prevoznih sredstava koja služe za prevoz putnika u javnom saobraćaju dužni su da zaključe ugovor o osiguranju putnika u javnom prevozu od posljedica nesrećnog slučaja.

Ugovor iz stava 1 ovog člana dužni su da zaključe vlasnici, odnosno korisnici:

- 1) autobusa kojima se obavlja javni prevoz u gradskom, međugradskom i međunarodnom linijskom i slobodnom saobraćaju;
- 2) autobusa kojima se obavlja prevoz za sopstvene potrebe;
- 3) autobusa za prevoz turista;
- 4) putničkih taksi-automobila i vozila uzetih u zakup ("rent-a-car");
- 5) šinskih vozila za prevoz putnika;
- 6) svih vrsta pomorskih, jezerskih i rječnih plovila, kojima se na redovnim linijama ili slobodno prevoze putnici, uključujući i krstarenja i prevoz turista;
- 7) svih vrsta "rent-a-car" plovila iz tačke 6 ovog stava;
- 8) vazduhoplova kojima se obavlja javni prevoz putnika u redovnom i vanrednom (čarter i avio-taksi) prevozu;
- 9) turističkih vazduhoplova koji se koriste za kraće prelete i panoramske letove i "rent-a-car" vazduhoplova;
- 10) drugih prevoznih sredstava, bez obzira na vrstu pogona, kojima se vrši

prevoz putnika, uz naplatu prevoza kao registrovane djelatnosti.

Ugovor o osiguranju iz stava 1 ovog člana ne može se zaključiti kao ugovor o osiguranju od odgovornosti.

Registracija za stavljanje u saobraćaj prevoznih sredstava iz stava 2 ovog člana izdaje se po podnošenju dokaza o zaključenom ugovoru o osiguranju iz stava 1 ovog člana.

Putnik u javnom saobraćaju

Član 20

Putnikom u javnom saobraćaju, u smislu ovog zakona, smatra se:

- 1) lice koje se nalazi u prevoznom sredstvu kojim se obavlja javni saobraćaj i koje ima namjeru da putuje, bez obzira da li posjeduje voznu kartu;
- 2) lice koje se nalazi u krugu stanice, pristaništa, luke, aerodroma ili u neposrednoj blizini prevoznog sredstva, prije ukrcavanja, koje ima namjeru da putuje;
- 3) lice koje je obavilo putovanje i napustilo prevozno sredstvo, a nalazi se u neposrednoj blizini prevoznog sredstva, u krugu stanice, pristaništa, luke ili aerodroma.

Putnicima iz stava 1 ovog člana ne smatraju se lica kojima je mjesto rada na prevoznom sredstvu.

Visina osigurane sume

Član 21

Obavezu društva za osiguranje predstavljaju osigurane sume iz ovog člana, ako nije ugovorom o osiguranju ugovorena veća osigurana suma.

Najniža osigurana suma na koju može biti ugovoreno osiguranje putnika u javnom prevozu od posljedica nesrećnog slučaja, po jednom putniku, iznosi:

- 1) za slučaj smrti putnika 8.000€ ;
- 2) za slučaj trajnog gubitka opšte radne sposobnosti (invaliditeta) putnika 16.000€;
- 3) za slučaj prolazne nesposobnosti za rad, na ime naknade na gubitak zarade stvarnih i nužnih troškova liječenja putnika 4.000€.

Odluku o povećanju osigurane sume iz stava 2 ovog člana donosi Vlada Crne Gore na predlog regulatornog organa.

Vlasnik, odnosno korisnik prevoznog sredstva može zaključiti ugovor o

osiguranju i na iznos veći od najniže osigurane sume iz stava 2 ovog člana.

Pravo na isplatu osigurane sume

Član 22

Putnik koga zadesi nesrećni slučaj, odnosno lice određeno ugovorom o osiguranju kao korisnik osiguranja u slučaju smrti putnika (u daljem tekstu: korisnik osiguranja) ima pravo da zahtijeva da mu društvo za osiguranje sa kojim je zaključen ugovor o osiguranju iz člana 19 ovog zakona izvrši isplatu u skladu sa ugovorom o osiguranju.

Ako vlasnik prevoznog sredstva nije zaključio ugovor o osiguranju iz člana 19 ovog zakona ili je zaključio ugovor o osiguranju sa društvom za osiguranje kome je oduzeta dozvola za rad i nad kojim je pokrenut stečajni ili likvidacioni postupak, a nastupio je osigurani slučaj, lice iz stava 1 ovog člana može zahtijevati isplatu osigurane sume od Udruženja iz sredstava Garantnog fonda, u skladu sa zakonom.

Pravo na osiguranu sumu iz člana 21 ovog zakona korisnik osiguranja ima nezavisno od toga da li ima pravo na naknadu štete po osnovu odgovornosti prevozioca.

IV OSIGURANJE VLASNIKA MOTORNIH VOZILA OD ODGOVORNOSTI ZA ŠTETU PRIČINJENU TREĆIM LICIMA

Obaveza osiguranja od odgovornosti

Član 23

Predmet obaveznog osiguranja od odgovornosti za štetu koja se upotrebom motornog vozila pričini trećim licima (u daljem tekstu: osiguranje od autoodgovornosti) je građanska odgovornost fizičkih i pravnih lica za štete na licima ili imovini prouzrokovane trećim licima upotrebom motornih vozila.

Vlasnik, odnosno korisnik motornog vozila dužan je da zaključi ugovor o osiguranju od autoodgovornosti koja pokriva štetu trećim licima nastalu usljed smrti, povrede tijela, narušavanja zdravlja, uništenja ili oštećenja stvari, osim za štetu na stvarima koje je primio na prevoz (u daljem tekstu: osiguranje od autoodgovornosti).

Izuzetno od stava 1 ovog člana, osiguranje od autoodgovornosti pokriva vlasniku motornog vozila i štetu na stvarima koje je primio na prevoz, ako te stvari služe za ličnu upotrebu lica koja su se nalazila u vozilu.

Pod štetom iz stava 1 ovog člana podrazumijeva se i šteta koja je pričinjena trećem licu usljed pada stvari sa motornog vozila u pokretu

Osiguranjem od autoodgovornosti ne može se obavezati osiguranik na učešće u šteti.

Osiguranje od autoodgovornosti za isporučena vozila

Član 24

Motorno vozilo, isporučeno u Crnu Goru iz druge države članice, a koje nije formalno registrovano u Crnoj Gori, smatra se rizično smještenim u Crnoj Gori od trenutka prihvatanja isporuke na period od 30 dana.

U slučaju štete koju pričini vozilo iz stava 1 ovog člana, odštetni zahtjev podnosi se Udruženju.

Ugovor o osiguranju od autoodgovornosti - polisa osiguranja

Član 25

Ugovor o osiguranju od autoodgovornosti - polisa osiguranja jednoobrazna je za Crnu Goru.

Obrazac polise osiguranja iz stava 1 ovog člana utvrđuje regulatorni organ, na predlog Udruženja.

Društvo za osiguranje dužno je da licu, koje je zaključilo ugovor o osiguranju od autoodgovornosti, na njegov zahtjev izda potvrdu o postojanju i broju odštetnih zahtjeva koje su treća lica podnijela u vezi sa tim vozilom, za period od prethodnih pet godina ugovornog odnosa.

Potvrdu iz prethodnog stava ovog člana društvo je dužno da izda u roku od 15 dana od dana prijema zahtjeva.

Član 26

Uz polisom osiguranja od autoodgovornosti, osiguravač je dužan da osiguraniku uruči i primjerak Evropskog izvještaja o nezgodi, koji osiguranik drži u vozilu i dužan je da isti ovlašćenom licu na njegov zahtjev.

Evropski izvještaj o nezgodi popunjavaju učesnici u slučaju nezgode u kojoj nema povrijeđenih lica, gdje je šteta pričinjena samo na vozilima, pri čemu vozila mogu propisno nastaviti kretanje, i za koju su se učesnici saglasili o okolnostima pod kojima je do nezgode došlo.

Evropski izvještaj oštećeno lice može koristiti kao zahtjev za naknadu štete od odgovornog društva za osiguranje.

Registracija motornog vozila

Član 27

Registracija motornog vozila, produženje registracije i izdavanje probnih tablica može se izvršiti tek kada se organu nadležnom za registraciju podnese dokaz o zaključenom ugovoru o osiguranju od autoodgovornosti.

Vlasnik motornog vozila koje ne podliježe obavezi registracije svake godine dužan je da zaključi ugovor o osiguranju od autoodgovornosti prije dobijanja dozvole za upotrebu, i da redovno obnavlja ugovor.

Lica koja nemaju pravo na naknadu štete

Član 28

Pravo na naknadu štete, po osnovu osiguranja od autoodgovornosti, nema:

- 1) vlasnik, suvlasnik i svaki drugi korisnik motornog vozila čijom je upotrebom pričinjena šteta, odnosno ovlašćeni držalac motornog vozila za slučaj štete na stvarima, bez obzira da li je upravljao vozilom u momentu nastanka štete;
- 2) vozač motornog vozila koji je izazvao nesreću i njegovi pravni sljedbenici zbog tjelesnih povreda, oštećenja zdravlja ili smrti vozača;
- 3) lice koje je izvršilo, odnosno učestvovalo u protivpravnom oduzimanju motornog vozila čijom je upotrebom prouzrokovana šteta, bez obzira da li je upravljalo vozilom u momentu nastanka štete
- 4) lice koje je dobrovoljno ušlo u vozilo znajući da je ukradeno, ako osiguravač dokaže da mu je ta okolnost bila poznata;
- 5) saputnik koji je dobrovoljno ušao u neosigurano vozilo, ako Udruženje dokaže da mu je taj podatak bio poznat
- 6) lice koje je štetu pretrpjelo:
 - upotrebom motornog vozila za vrijeme zvanično odobrenih auto-moto i karting takmičenja i djelova tih takmičenja na zatvorenim stazama, na kojima je cilj postizanje maksimalne brzine, kao i na probama (treningu) za ta takmičenja;
 - usljed zemljotresa;
 - usljed dejstva nuklearne energije tokom prevoza nuklearnog materijala;
 - usljed vojnih operacija, vojnih manevara, pobuna ili terorističkih akcija, ako postoji uzročna veza između tih dejstava i nastale štete;

Naknada štete u slučaju gubitka prava iz ugovora o osiguranju

Član 29

Obavezno osiguranje od autoodgovornosti pokriva i odgovornost za štetu pričinjenu trećim licima zbog upotrebe motornog vozila od strane lica koje:

1. je upravljalo motornim vozilom bez odgovarajuće vozačke dozvole
2. nije koristilo vozilo u svrhe za koje je ono namijenjeno
3. se obučavalo za upravljanje motornim vozilom u saobraćaju bez nadzora ovlašćenog vozača – instruktora
4. je koristilo vozilo bez znanja, odnosno odobrenja vlasnika, odnosno ovlašćenog korisnika vozila;

5. je upravljalo vozilom pod uticajem alkohola iznad odobrene granice, opojnih droga, psihoaktivnih lijekova ili drugih psihoaktivnih materija, izbjegao je alkotestiranje i testiranje ili je isto odbio;
6. je namjerno prouzrokovalo štetu;
7. je šteta nastala zbog toga što je vozilo bilo tehnički neispravno, a ta je okolnost vozaču bila poznata.
8. je na protivpravan način došlo u posjed motornog vozila

Društvo za osiguranje koje je oštećenom licu isplatilo štetu prouzrokovanu u slučajevima iz stava 1 ovog člana, ima pravo da od lica koje je odgovorno za štetu naknadi cjelokupno isplaćeni iznos štete, kamatu i troškove.

Promjena vlasnika motornog vozila

Član 30

Ako se u toku trajanja osiguranja promijeni vlasnik motornog vozila, prava i obaveze iz ugovora o osiguranju od autoodgovornosti prelaze na novog vlasnika i traju do isteka tekućeg perioda osiguranja.

Osigurana suma

Član 31

Obaveza društva za osiguranje po osnovu osiguranja od autoodgovornosti je ograničena osiguranom sumom važećom na dan nastanka štetnog događaja, ako ugovorom o osiguranju nije ugovorena viša suma.

Najniža osigurana suma na koju može biti ugovoreno osiguranje od autoodgovornosti iznosi:

- A) za štetu zbog smrti, tjelesne povrede i narušenog zdravlja:
- 1) za autobuse i teretna vozila 750.000 €,
 - 2) za druga motorna i nepoznata vozila 550.000 €,
 - 3) vozila kojima se prevoze opasne materije 800.000 €;
- B) za štetu zbog uništenja ili oštećenja stvari:
- 1) za autobuse i teretna vozila 500.000 €,
 - 2) za druga motorna vozila 300.000 €,
 - 3) vozila kojima se prevoze opasne materije 550.000 €.

Odluku o povećanju osigurane sume iz stava 2 ovog člana donosi Vlada Crne Gore na predlog regulatornog organa.

Ako ima više oštećenih lica, a ukupna naknada štete je veća od iznosa iz stava 2 ovog člana, prava oštećenih lica prema društvu za osiguranje smanjuju se srazmjerno do sume osiguranja iz stava 2 ovog člana.

Društvo za osiguranje koje je jednom oštećenom licu isplatilo veći iznos od iznosa koji mu pripada, jer nije znalo, niti je moglo znati da postoje i druga oštećena lica, ostalim oštećenim licima srazmjerno snižava naknadu u skladu

sa stavom 3 ovog člana i ostaje prema tim oštećenim licima u obavezi samo do visine preostalog iznosa osigurane sume iz stava 2 ovog člana.

Naknada štete prouzrokovane u inostranstvu

Član 32

Prilikom izlaska iz Crne Gore, lice koje upravlja motornim vozilom osiguranim u Crnoj Gori, dužno je imati međunarodnu potvrdu o postojanju osiguranja od autoodgovornosti - zelenu kartu, koju izdaje društvo za osiguranje kod koga je vozilo osigurano od autoodgovornosti.

Postojanje potvrde iz stava 1 ovog člana kontrolišu nadležni organi prilikom izlaska sa teritorije Crne Gore.

Društvo za osiguranje koje je vlasniku motornog vozila izdalo zelenu kartu dužno je da oštećenom licu naknadi štetu, pričinjenu upotrebom tog vozila u inostranstvu, i to do visine određene propisima o osiguranju od autoodgovornosti države u kojoj je šteta nastala, odnosno u skladu sa međunarodnim sporazumom, ako međunarodna isprava važi u zemlji u kojoj je šteta nastala.

Šteta nastala po osnovu međunarodne karte osiguranja iz stava 1 ovog člana naknađuje se u rokovima propisanim članom 9 ovog zakona, a po proceduri utvrđenoj međunarodnim sporazumima čiji je Udruženje potpisnik u svojstvu nacionalnog biroa zelene karte.

Ako društvo za osiguranje ne isplati štetu u skladu sa stavom 3 ovog člana, zahtjev za naknadu štete podnosi se Udruženju.

Udruženje ima pravo na regres isplaćene štete od društva za osiguranje koje je bilo u obavezi da isplati štetu.

Međunarodna isprava o postojanju osiguranja od autoodgovornosti vozila inostrane registracije

Član 33

Lice koje upravlja motornim vozilom inostrane registracije prilikom ulaska na teritoriju Crne Gore mora imati valjanu međunarodnu ispravu o osiguranju od autoodgovornosti koja važi na teritoriji Crne Gore, a koja pokriva štete najmanje do iznosa iz člana 31 ovog zakona.

Valjanom međunarodnom ispravom smatra se valjana zelena karta, kao i drugi dokazi čiju valjanost priznaje Udruženje.

Valjanom ispravom, pored dokumenata iz stav 2 ovog člana, smatra se i registarska tablica vozila koje se uobičajeno nalazi na teritoriji države potpisnice Multilateralnog sporazuma.

Valjanost međunarodne isprave o osiguranju provjerava organ nadležan za unutrašnje poslove na graničnom prelazu, pri ulasku motornog vozila na teritoriju Crne Gore, kao i prilikom kontrole saobraćaja.

Udruženje garantuje za obaveze koje proističu iz isprave iz stava 1 ovog člana i to do iznosa propisanih članom 31 ovog zakona.

Međunarodna isprava iz stava 1 ovog člana potrebna je i za motorno vozilo koje se doprema u Crnu Goru drugim prevoznim sredstvom, izuzev ako to vozilo nije namijenjeno za upotrebu u Crnoj Gori.

Udruženje je dužno da obavijesti organ nadležan za unutrašnje poslove o priznavanju valjanosti isprave iz stava 1 ovog člana.

Granično osiguranje

Član 34

Lica koja nemaju valjanu ispravu iz člana 33 ovog zakona dužna su da na granici zaključe ugovor o osiguranju od autoodgovornosti (u daljem tekstu: granično osiguranje) sa domaćim društvom za osiguranje, koji važi za teritoriju Crne Gore i zemalja članica Evropske unije.

Granično osiguranje se zaključuje za vrijeme boravka na teritoriji Crne Gore, a najmanje na period od 15 dana.

Naknada štete od motornog vozila inostrane registracije

Član 35

Lice kome je pričinjena šteta upotrebom motornog vozila inostrane registracije na teritoriji Crne Gore, za koje postoji valjana isprava iz člana 33 ovog zakona, podnosi odštetni zahtjev Udruženju, društvu za osiguranje ili licu kome je Udruženje dalo ovlašćenje za obavljanje poslova koji proizilaze iz međunarodnog sporazuma o osiguranju vlasnika motornih vozila od odgovornosti za štete nastale upotrebom motornih vozila u zemlji ili inostranstvu.

U slučaju štete koju pričini vozilo koje se uobičajeno ne koristi na teritoriji Crne Gore, Udruženje po zahtjevu, dobija informacije od nadležnih organa o teritoriji na kojoj se to vozilo obično koristi i o registarskom broju, kao i o broju osiguranja u skladu sa dokumentima i informacijama koje dostavi vozač motornog vozila, i šalje dobijene informacije osiguravaču i nacionalnom udruženju države članice u kojoj se motorno vozilo uobičajeno koristi.

Naknada štete može se utvrditi maksimalno do iznosa propisanih članom 31 ovog zakona.

Ako je odštetni zahtjev podniet Udruženju ono je dužno da u roku od 60 dana od dana prijema urednog zahtjeva sa potpunom dokumentacijom, isplati štetu, odnosno donese obrazloženu odluku o odbijanju zahtjeva.

Ako je odštetni zahtjev podniet društvu ili licu iz stava 1 ovog člana ono je dužno da, u roku od 30 dana od dana prijema zahtjeva sa potpunom dokumentacijom, isplati štetu, odnosno donese obrazloženu odluku o odbijanju zahtjeva.

Ako društvo za osiguranje, odnosno ovlašćeno lice kome je podniet odštetni zahtjev iz stava 1 ovog člana, u roku iz stava 3 ovog člana ne odluči po zahtjevu, oštećeno lice ima pravo da odštetni zahtjev podnese Udruženju koje je dužno da donese odluku, odnosno isplati štetu u roku od 30 dana od dana prijema urednog zahtjeva.

Ako Udruženje ne postupi u rokovima propisanim u st. 2 i 4 ovog člana, oštećeno lice može pokrenuti postupak za naknadu štete pred nadležnim sudom.

Naknada štete po osnovu graničnog osiguranja

Član 36

Štetu nastalu na teritoriji Crne Gore prouzrokovanu upotrebom motornog vozila inostrane registracije, čiji se vlasnik osigurao od autoodgovornosti kod domaćeg društva za osiguranje, naknađuje to društvo po odredbama ovog zakona koje važe za osiguranje vlasnika motornog vozila domaće registracije.

Naknada štete od neosiguranog motornog vozila inostrane registracije

Član 37

Štetu koja je prouzrokovana upotrebom neosiguranog motornog vozila inostrane registracije naknađuje Udruženje iz Garantnog fonda, u skladu sa odredbama ovog zakona.

Štetu pričinjenu od strane vozila koje se ubičajeno nalazi na teritoriji Evropske Unije, a koje nema registarsku tablicu ili registarska tablica ne odgovara tom vozilu, odnosno štetu nanesenu od strane vozila za koje nije potrebna registarska tablica, tablica osiguranja ili drugi znak raspoznavanja, naknađuje Udruženje iz Garantnog fonda, u skladu sa odredbama ovog zakona, uz pravo regresa isplaćenog iznosa štete, kamate i troškova od nadležnog tijela one države u kojoj se vozilo uobičajeno nalazi.

Predstavnik za rješavanje odštetnih zahtjeva

Član 38

Društvo za osiguranje koji ima dozvolu za pružanje vrste osiguranja iz člana 3 tačka 2 ovog zakona dužno je da imenuje predstavnika za rješavanje odštetnih zahtjeva po ovoj vrsti ugovora o osiguranju u svim državama članicama (u daljem tekstu: ovlašćeni predstavnik). Imenovanje ovlašćenog predstavnika ne predstavlja otvaranje poslovnice u datoj državi članici.

Ovlašćeni predstavnik iz stava 1 za državu članicu mora biti fizičko ili pravno lice sa prebivalištem, odnosno sjedištem u toj državi članici, sposobno za rješavanje svih pitanja koja se mogu javiti po pitanju zahtjeva za naknadu štete na jeziku u službenoj upotrebi u državi za koju je imenovan, i odgovoran je za obradu, rješavanje i isplatu odštetnih zahtjeva za štetu, koju osiguranici društva koje ga je imenovalo, pričinile licima sa prebivalištem u državi članici za koju je predstavnik imenovan.

Ovlašćeni predstavnik može raditi za više osiguravača.

U postupku po zahtjevu za naknadu štete, ovlašćeni predstavnik prikuplja sve neophodne informacije kako bi utvrdio uzrok nastanka osiguranog događaja, visinu nastale štete, i djeluje u cilju rješavanja odštetnog zahtjeva i ispunjavanja obaveza koje iz tog zahtjeva proizilaze.

Imenovanje ovlašćenog zastupnika ne ograničava prava oštećenog lica da direktno dostavi odštetni zahtjev sjedištu osiguravača ili sjedištima filijale osiguravača.

Prethodne odredbe ovog člana primjenjuju se i na aktivnosti ovlašćenog predstavnika kojeg, za teritoriju Crne Gore, imenuju društva za osiguranje sa sjedištem van Crne Gore.

Udruženje osiguravača vodi registar ovlašćenih predstavnika društava za osiguranje imenovanih za teritoriju Crne Gore.

V OSIGURANJE VLASNIKA VAZDUHOPLOVA OD ODGOVORNOSTI ZA ŠTETU PRIČINJENU TREĆIM LICIMA

Obaveza osiguranja vlasnika vazduhoplova od odgovornosti za štetu pričinjenu trećim licima

Član 39

Vlasnik, odnosno ovlašćeni držalac vazduhoplova dužan je da zaključi ugovor o osiguranju od odgovornosti za štetu koju upotrebom vazduhoplova pričinili trećim licima.

Pod štetom iz stava 1 ovog člana podrazumijeva se i šteta za koju vlasnik, odnosno ovlašćeni držalac vazduhoplova odgovara zbog upotrebe vazduhoplova u letu, odnosno šteta koju prouzrokuju lica ili stvari koje su ispale ili su izbačene iz vazduhoplova u letu.

Vlasnik, odnosno ovlašćeni držalac inostranog vazduhoplova koji ulazi u vazdušni prostor Crne Gore mora biti osiguran od odgovornosti za štetu iz stava 1 ovog člana, ako nije pruženo drugo obezbjeđenje za naknadu štete ili ako međunarodnim ugovorom nije drukčije uređeno.

Registracija vazduhoplova i produženje registracije može se izvršiti tek kada se organu nadležnom za registraciju podnese dokaz o zaključenom ugovoru o osiguranju iz stava 1 ovog člana.

Vlasnik vazduhoplova koji ne podliježe obaveznoj godišnjoj registraciji dužan je da zaključi ugovor o osiguranju iz stava 1 ovog člana prilikom dobijanja odgovarajuće dozvole za upotrebu.

Visina osigurane sume

Član 40

Obavezu društva za osiguranje predstavljaju osigurane sume iz ovog člana ako nije ugovorom o osiguranju ugovorena veća osigurana suma.

Najniža osigurana suma na koju može biti ugovoreno osiguranje iz člana 34 stav 1 ovog zakona iznosi:

- 1) za vazduhoplove koji se koriste za javni prevoz putnika i robe u domaćem i međunarodnom vazdušnom saobraćaju:
 - mase do 2.700 kg 150.000 €,
 - mase od 2.701 kg do 5.700 kg 300.000 €,
 - mase od 5.701 kg do 27.000 kg 500.000 €,
 - mase od 27.001 kg do 72.000 kg 1.000.000 €,
 - mase preko 72.000 kg 1.600.000 €;
- 2) za ostale vazduhoplove bez obzira na namjenu (zmajevi, ultralake jedrilice, paraglajderi, jedrilice, baloni, zmajevi sa motorom, ultralaki vazduhoplovi sa motorom, vazduhoplovi sa sopstvenim pogonom i ostali vazduhoplovi) 40.000 €.

Odluku o povećanju osigurane sume iz stava 2 ovog člana donosi Vlada Crne Gore na predlog regulatornog organa.

Primjena odredbi o naknadi štete

Član 41

U pogledu odgovornosti vlasnika, odnosno ovlašćenog korisnika vazduhoplova za štetu koju pričini trećim licima, koja nije obuhvaćena

odredbama čl. 39 i 40 ovog zakona, shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona koje se odnose na naknadu štete pričinjene trećim licima upotrebom motornog vozila i odredbe zakona kojima su uređeni obligacioni odnosi i svojinsko-pravni odnosi u vazdušnom saobraćaju.

VI OSIGURANJE VLASNIKA PLOVNIH OBJEKATA OD ODGOVORNOSTI ZA ŠTETU PRIČINJENU TREĆIM LICIMA

Obaveza osiguranja vlasnika plovniha objekata od odgovornosti za štetu pričinjenu trećim licima

Član 42

Vlasnik, odnosno ovlašćeni korisnik plovnog objekta, koji po propisima o registraciji plovniha objekata mora biti upisan u registar plovniha objekata, dužan je da zaključi ugovor o osiguranju od odgovornosti za štetu koju upotrebom plovnog objekta prićini trećim licima nanošenjem tjelesnih povreda, oštećenjem zdravlja i smrti.

Štetom iz stava 1 ovog člana smatra se i šteta koja je prićinjena trećem licu usljed pada stvari sa plovnog objekta ili izbacivanjem stvari iz plovnog objekta.

Vlasnik, odnosno ovlašćeni držalac inostranog plovnog objekta, prije dobijanja dozvole za plovidbu u domaćim teritorijalnim vodama, odnosno koji plovi u domaćim teritorijalnim vodama, mora biti osiguran od odgovornosti za štetu iz stava 1 ovog člana, ako nije pruženo drugo obezbjeđenje za naknadu štete ili ako međunarodnim ugovorom nije drukčije uređeno.

Izdavanje dozvole za plovidbu plovnog objekta i produženje dozvole može se izvršiti samo uz dokaz podnešen nadležnom organu o zakljućenom ugovoru o osiguranju iz ovog člana.

Vlasnik plovnog objekta koji ne podliježe obaveznom godišnjem pregledu dužan je da zaključi ugovor o osiguranju iz stava 1 ovog člana prije dobijanja plovidbene dozvole koja važi duže od jedne godine i da osiguranje obnavlja sve dok važi dozvola za plovidbu. Upotreba plovnog objekta u pomorskom saobraćaju nije dozvoljena bez zakljućenja ugovora o osiguranju.

Visina osigurane sume

Član 43

Obavezu društva za osiguranje predstavljaju osigurane sume iz ovog člana, ako nije ugovorom o osiguranju ugovorena veća osigurana suma. Najniža osigurana suma na koju može biti ugovoreno osiguranje iz člana 42 stav 1 ovog zakona iznosi:

1) za brodove:

- veličine do 1000 brt 100.000 €,
- veličine od 1001 do 10000 brt 200.000 €,
- veličine od 10001 do 20000 brt 300.000 €,
- veličine od 20001 do 30000 brt 400.000 €,
- veličine preko 30000 brt 500.000 €;

2) za ostale plovne objekte za sport i rekreaciju:

- motorni čamci, 50.000 €,
- jahte, hidrogliseri, skuteri i gliseri 800.000 € .

Odluku o povećanju osigurane sume iz stava 2 ovog člana donosi Vlada Crne Gore na predlog regulatornog organa.

Primjena odredaba o naknadi štete

Član 44

Na odgovornost vlasnika, odnosno ovlašćenog držaoca plovnog objekta iz člana 42 stav 1 ovog zakona, za štetu koju pričinu trećim licima, koja nije uređena odredbama čl. 42 i 43 ovog zakona, shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona koje se odnose na naknadu štete pričinjene trećim licima upotrebom motornog vozila.

VII UDRUŽENJE ORGANIZACIJA ZA OSIGURANJE KOJE OBAVLJAJU POSLOVE OBAVEZNIH OSIGURANJA U SAOBRAĆAJU

Status udruženja društava za osiguranje

Član 45

Udruženje - Nacionalni biro (u daljem tekstu: Udruženje) je pravno lice koje se obavezno osniva u cilju ostvarivanja zajedničkih interesa društava za osiguranje koja obavljaju poslove obaveznih osiguranja u saobraćaju u Crnoj Gori.

Društvo za osiguranje može obavljati poslove obaveznih osiguranja iz ovog zakona samo ako je član udruženja iz stava 1 ovog člana.

Organizacija, poslovanje, odlučivanje, način finansiranja i druga pitanja od značaja za rad Udruženja uređuju se Statutom Udruženja, na koji saglasnost daje regulatorni organ.

U okviru Udruženja uspostavljaju se Biro zelene karte, Garantni fond i Informativni centar.

Pored funkcija iz stava 4 ovog člana, u okviru Udruženja funkcioniše i Biro za naknadu štete.

Članstvo u Udruženju

Član 46

Društvo za osiguranje može obavljati poslove obaveznog osiguranja iz ovog zakona samo ako je član Udruženja.

Društva za osiguranje iz stava 1 ovog člana dužna su da obezbijede sredstva potrebna za obavljanje zakonom utvrđenih poslova Udruženja (članarina, doprinos za poslovanje Udruženja, obavezni doprinos za Grantni fond i drugi doprinosi propisani Statutom).

Ako društvo za osiguranje ne plaća obavezni doprinos za poslovanje Udruženja i obavezni doprinos Garantnom fondu, regulatorni organ će takvim društvu oduzeti dozvolu za rad.

Društvo za osiguranje koje nema sjedište u Crnoj Gori, a koje želi da ponudi osiguranje od autoodgovornosti, mora biti član Udruženja.

Kada društvo za osiguranje koje nema sjedište u Crnoj Gori ne ispunjava obaveze iz ugovora o obaveznom osiguranju od odgovornosti za štetu koja se upotrebom motornog vozila pričinu trećim licima ili u skladu sa međunarodnim sporazumima u kojima je Udruženje ugovorna strana, Udruženje obavještava regulatorni organ koji upućuje to pitanje nadležnim nadzornim organima u državi u kojoj to društvo za osiguranje ima sjedište i može izabrati druge mjere u skladu sa zakonom.

Članstvo u Udruženju prestaje u slučaju danom prestanka obavljanja poslova obaveznog osiguranja u saobraćaju, odnosno ako regulatorni organ dobije formalno obavještenje da je društvo za osiguranje sa sjedištem van Crne Gore prestalo da obavlja poslove u Crnoj Gori ili u zemlji u kojoj ima sjedište.

Poslovi Udruženja

Član 47

Udruženje obavlja naročito sljedeće poslove:

- 1) predstavlja društva za osiguranje u međunarodnim strukovnim organizacijama;
- 2) vrši obradu, obračun, isplatu šteta i naplatu regresnih zahtjeva po isplaćenim štetama po osnovu:
 - međunarodnih sporazuma o obaveznom osiguranjima u saobraćaju nastalim u zemlji i inostranstvu (zelena karta),
 - neosiguranih motornih i priključnih vozila i putnika u javnom saobraćaju, vazduhoplova i plovnih objekata,
 - zbog smrti, povrede tijela ili narušavanja zdravlja prouzrokovane upotrebom nepoznatog motornog vozila, vazduhoplova, plovnog objekta ili drugog prevoznog sredstva;
 - zahtjeva oštećenih lica koja nijesu štetu mogla naplatiti zbog prestanka rada, oduzimanja dozvole za rad i pokretanja stečaja,

- odnosno likvidacije nad društvom za osiguranje kod koga su bila osigurana;
- 3) utvrđuje i štampa obrasce međunarodne karte osiguranja (zelene karte) za svoje članove;
 - 4) upravlja osnovnim organizacionim djelovima u skladu sa članom 45 stav 4 i 5 ovog zakona;
 - 5) prikuplja, čuva i obrađuje podatke i sačinjava izvještaje u skladu sa ovim zakonom;
 - 6) predlaže:
 - kriterijume za određivanje visine obaveznog doprinosa za rad Udruženja i za Garantni fond, koji uplaćuju društva za osiguranje- članovi Udruženja, kao i rokove za njihovu uplatu,
 - iznose depozita i garancija banaka kojima društva za osiguranje ispunjavaju izmirenje obaveza za koje odgovara Udruženje;
 - 7) određuje tarifu za obračun i plaćanje troškova obrade šteta iz tačke 2 ovog stava;
 - 8) obavlja druge poslove za koje dobije ovlašćenje od društava za osiguranje i regulatornog organa;
 - 9) sačinjava plan poslovanja i finansijske izvještaje o poslovanju;
 - 10) saraduje sa nadležnim tijelima drugih zemalja po pitanjima potpunijeg i sveobuhvatnijeg ostvarivanja prava osiguranika, oštećenih lica i članova Udruženja,
 - 11) utvrđuje Kodeks ponašanja u poslovima obaveznih osiguranja
 - 12) obavlja i druge poslove propisane ovim zakonom.

Kriterijume i iznose depozita i garancija banaka iz tačke 6 stava 1 ovog člana, na predlog Udruženja, utvrđuje regulatorni organ.

Udruženje usvaja i objavljuje pisane procedure o svim svojim aktivnostima u smislu ovog zakona.

Izveštavanje o poslovanju Udruženja

Član 48

U okviru godišnjeg plana i godišnjih finansijskih izvještaja, Udruženje priprema poseban godišnji plan i godišnji finansijski izvještaj Garantnog fonda.

Godišnji finansijski izvještaji Udruženja podliježu reviziji.

Udruženje kvartalno dostavlja regulatornom organu izvještaj o stanju sredstava Garantnog fonda i druge informacije o svojim aktivnostima.

Pored izvještaja iz st. 1 i 3 ovog člana, na zahtjev regulatornog organa Udruženje dostavlja i druge izvještaje i podatke od zanačaja za vršenje nadzora.

Bliži način sačinjavanja i dostavljanja izvještaja i podataka propisuje regulatorni organ.

Nadzor nad poslovanjem Udruženja

Član 49

Na nadzor nad aktivnostima Udruženja, u dijelu koji nije uređen ovim propisom, shodno se primjenjuju odredbe zakona kojim se uređuje oblast osiguranja.

Ako Udruženje prestane da obavlja aktivnosti propisane ovim zakonom, Vlada može odlukom privremeno prenijeti aktivnosti Udruženja na drugo pravno lice ili regulatorni organ.

Garantni fond

Član 50

Garantni fond se osniva radi ekonomske zaštite putnika u javnom saobraćaju i trećih oštećenih lica, u slučajevima kada je šteta pričinjena upotrebom neosiguranog ili nepoznatog prevoznog sredstva, kao i u slučajevima kada je društvo za osiguranje nad kojim je pokrenut postupak stečaja ili likvidacije odgovorno za naknadu štete, i šteta nastalih po osnovu zelene karte.

Sredstva Garantnog fonda

Član 51

Visina redovnog doprinosa Garantnom fondu utvrđuje se za narednu poslovnu godinu do kraja tekuće godine, u skladu sa kriterijumima iz člana 47 stav 1 tačka 6 ovog zakona.

Na visinu redovnog doprinosa za narednu godinu saglasnost daje regulatorni organ, po predlogu Udruženja.

Ako sredstva Garantnog fonda, po osnovu redovnog doprinosa, nijesu dovoljna za pokriće obaveza iz člana 52 ovog zakona, nedostajuća sredstva obezbjeđuju se dodatnim doprinosom koji se utvrđuje na način i po postupku utvrđenom za redovni doprinos Garantnom fondu.

Sredstva Garantnog fonda vode se na posebnom računu Udruženja, koje je odgovorno za upravljanje i raspolaganje tim sredstvima.

Finansijska sredstva Garantnog fonda ulažu se u skladu sa propisima kojima se uređuje ulaganje tehničkih rezervi društava za osiguranje.

Namjena sredstava Garantnog fonda

Član 52

Sredstva Garantnog fonda koriste se za isplatu osigurane sume, odnosno naknadu štete oštećenim licima iz ovog zakona, i to:

- 1) prouzrokovane upotrebom motornog vozila, vazduhoplova, plovnog

- objekta ili drugog prevoznog sredstva za koje nije bio zaključen ugovor o obaveznom osiguranju u smislu ovog zakona;
- 2) zbog smrti, povrede tijela ili narušavanja zdravlja prouzrokovane upotrebom nepoznatog motornog vozila, vazduhoplova, plovnog objekta ili drugog prevoznog sredstva;
 - 3) prouzrokovane upotrebom motornog vozila, vazduhoplova, plovnog objekta ili drugog prevoznog sredstva za koje je zaključen ugovor o obaveznom osiguranju sa društvom za osiguranje kome je oduzeta dozvola za rad i nad kojim je pokrenut stečajni postupak ili postupak likvidacije.
 - 4) u slučajevima iz čl. 32, 34 i 35 ovog zakona;
 - 5) naknadu troškova obrade odštetnih zahtjeva, koji padaju na teret Garantnog fonda;
 - 6) drugih troškova vezanih za poslovanje Garantnog fonda..

Izuzetno od stava 1 tačka 2 ovog člana, kada neidentifikovano motorno vozilo uzrokuje smrt ili značajne tjelesne povrede, Garantni fond plaća i naknadu štete pričinjene na imovini, u iznosu većem od 500 EUR .

Garantni fond plaća naknadu štete na licima i imovini, koja je nastala na teritoriji Crne Gore ili druge države članice, koju je uzrokovalo motorno vozilo isporučeno u Crnu Goru iz druge države članice, koje nije formalno registrovano u Crnoj Gori, ako se nezgoda desila u roku od 30 dana nakon preuzimanja motornog vozila, a nije postojao ugovor o obaveznom osiguranju od autoodgovornosti, važeći za teritoriju Crne Gore.

U slučaju spora između Udruženja i društva za osiguranje o tome ko je nadležan za isplatu naknade štete, naknadu isplaćuje strana koja je prva primila odštetni zahtjev. Ako se naknadno utvrdi da je za naknadu štete bila odgovorna suprotna strana, strana koja je isplatila naknadu ima pravo regresa za cjelokupni isplaćeni iznos, zajedno sa zakonski utvrđenom kamatom.

Naknada iznosa koje je isplatilo tijelo za naknadu štete iz države članice

Član 53

Garantni fond dužan je i da naknadi iznose koji je platilo tijelo nadležno za naknadu štete u državi članici kada se:

1. motorno vozilo okrivljenog vozača koje se obično koristi na teritoriji Crne Gore i odgovorni osiguravač ne mogu identifikovati u roku od dva mjeseca od nastanka osiguranog slučaja.
2. osigurani slučaj dogodio na teritoriji Crne Gore i motorno vozilo se ne može identifikovati;
3. osigurani slučaj dogodio na teritoriji Crne Gore, pri čemu ga je uzrokovalo motorno vozilo koje se obično koristi na teritoriji treće zemlje a osiguravač se ne može identifikovati u roku od dva mjeseca od nastanka osiguranog slučaja. Iznosi iz stava 1 se povraćaju u punom iznosu u roku od 15 dana od dostavljanja pismenog zahtjeva od strane tijela za naknadu štete.

Pravo na regres Garantnog fonda

Član 54

Nakon isplate naknade iz člana 52, st. 1, 2 i 3 i člana 53, Garantni fond ima pravo regresa prema vlasniku, odnosno korisniku prevoznog sredstva kojim je prouzrokovana šteta, za iznos isplaćene štete, kamatu i druge troškove vezane za predmetnu štetu.

Nakon isplate naknade iz člana 52 stav 3, Garantni fond ima regresni zahtjev prema organu nadležnom za poslove garantnog fonda u državi koja je upisala motorno vozilo u listu vozila isključenih iz obaveznog osiguranja od autoodgovornosti.

Naknada štete u slučaju stečaja ili likvidacije društva za osiguranje

Član 55

Garantni fond plaća naknadu štete prouzrokovanu upotrebom motornog vozila, vazduhoplova, plovnog objekta ili drugog prevoznog sredstva, za koje je ugovor o osiguranju zaključen sa društvom za osiguranje kome je oduzeta dozvola za rad i nad kojim je pokrenut postupak stečaja ili likvidacije.

Zahtjev iz stava 1 ovog člana podnosi se Udruženju, u skladu sa članom 9 ovog zakona.

Nakon isplate iz stava 1 ovog člana, Udruženje ima pravo regresa iz stečajne mase društva nad kojim je pokrenut stečajni postupak, po redosledu namirenja propisanom posebnim zakonom.

Biro za naknadu štete

Član 56

Biro za naknadu štete (u daljem tekstu: Biro) nadležan je za isplatu naknade štete oštećenom licu sa prebivalištem u Crnoj Gori, za štetu koju na teritoriji države članice EU ili treće zemlje potpisnice multilateralnog sporazuma pričinio motorno vozilo, koje je osigurano odnosno uobičajeno se koristi na teritoriji druge države članice, odnosno te treće zemlje.

Oštećeno lice podnosi odštetni zahtjev Birou ako:

1. društvo za osiguranje okrivljenog vozača ili ovlašćeni predstavnik tog društva za osiguranje u Crnoj Gori nije isplatilo naknadu ili dostavilo prihvatljiv odgovor u propisanom roku,
2. društvo za osiguranje okrivljenog vozača nije imenovalo ovlašćenog predstavnika za Crnu Goru.

3. nije moguće identifikovati motorno vozilo koje je uzrokovalo osigurani događaj u državi članici;
4. osiguravač okrivljenog vozača se ne može identifikovati u roku od dva mjeseca od nastanka osiguranog događaja u državi članici.

Biro nije dužan da plati naknadu:

1. kada je oštećeno lice podnijelo zahtjev za naknadu štete direktno osiguravaču i dobilo prihvatljiv odgovor o odštetnom zahtjevu u roku od tri mjeseca, ili
2. kada je oštećeno lice dostavilo odštetni zahtjev osiguravaču u sudskoj proceduri.

Postupak naknade štete od Biroa

Član 57

Oštećeno lice dostavlja odštetni zahtjev za isplatu naknade Birou uz dostavljanje odgovarajućih dokaza.

Biro za naknadu štete dužan je da riješi odštetni zahtjev u roku od dva mjeseca od datuma prijema odštetnog zahtjeva, i u slučaju prekoračenja tog roka duguje zakonsku kamatu za period do datuma isplate.

Za isplaćeni iznos naknade i troškova, Biro iz stava 1 ovog člana ima pravo regresa od lica koje je prouzrokovalo štetu.

Po prijemu zahtjeva iz stava 1 ovog člana, Biro iz stava 1 ovog člana o prijemu zahtjeva i činjenici da će odgovoriti na zahtjev u zakonskom roku, bez odlaganja obavještava:

1. društvo za osiguranje kod kojeg je vozilo osigurano ili ovlašćenog predstavnika društva za osiguranje;
2. biro za naknadu štete u državi u kojoj osiguravač ima sjedište, i
3. okrivljenog vozača, ako su njegov identitet i adresa poznati.

Biro iz stava 1 ovog člana obustavlja postupak ako, prije isteka roka za rješavanje, oštećenom licu naknadu štete isplati lice koje je štetu uzrokovalo, društvo za osiguranje ili treće lice, izuzev u slučajevima kada oštećenom licu bude isplaćena naknada po osnovu polise životnog osiguranja ili osiguranja za slučaj nezgode, kao i u slučaju kada društvo za osiguranje ili ovlašćeni predstavnik osiguravača dostavi oštećenom licu prihvatljiv odgovor o odštetnom zahtjevu od njih prije isteka roka iz stava 2 ovog člana.

Pravo na povraćaj plaćene naknade i subrogacija prava zadovoljnog povjerioca

Član 58

U slučajevima isplate u skladu sa članom 56 stav 1 tač. 3 i 4, Biro ima pravo regresa za isplaćeni iznos naknade i troškova od Biroa države članice EU u kojoj je izdata polisa osiguranja lica koje je uzrokovalo nezgodu.

U slučajevima štete pričinjene od nepoznatog ili neosiguranog vozila, Biro iz stava 1 ovog člana ima pravo na naknadu isplaćenog iznosa naknade i troškova od:

1. institucije koja djeluje kao Garantni fond u državi članici u kojoj se motorno vozilo okrivljenog vozača obično koristi, ako osiguravač ne može biti identifikovan;
2. institucije koja djeluje kao Garantni fond u državi članici u kojoj se nezgoda dogodila, ako se motorno vozilo ne može identifikovati;
3. institucije koja djeluje kao Garantni fond u državi članici u kojoj se dogodio osigurani događaj, ako je štetu uzrokovalo vozilo koje se uobičajeno koristi u trećoj zemlji;
4. institucije koja djeluje kao Garantni fond u državi članici koja je uključila motorno vozilo u listu vozila isključenih iz obaveznog osiguranja od odgovornosti za štetu koja se upotrebom motornog vozila pričinili trećim licima.

Biro iz stava 1 ovog člana, u skladu sa sklopljenim međunarodnim sporazumima, naknađuje isplaćeni iznos naknade štete Birou zemlje koja je platila naknadu oštećenom licu u slučaju nezgode pričinjene od strane vozila registrovanog ili uobičajeno stacioniranog u Crnoj Gori.

Nakon ispunjavanja obaveza iz stava 3, Biro iz stava 1 ovog člana upućuje pisani zahtjev okrivljenom vozaču ili odgovornom društvu za osiguranje, dajući im rok od jednog mjeseca od prijema pisanog zahtjeva za izmirenje obaveze.

Informativni centar

Član 59

Informativni centar u okviru Udruženja posluje sa ciljem olakšavanja prava na naknadu štete oštećenim licima, po osnovu polisa osiguranja d autoodgovornosti.

Informativni centar vodi registre o:

1. registarskom broju, vrsti, marki, tipu i broju šasije motornih vozila koja se obično koriste na teritoriji Crne Gore;
2. podacima o ugovorima o obaveznom osiguranju od autoodgovornosti, zelenoj karti i graničnim osiguranjima, a naročito:
 - a) broju ugovora o osiguranju,
 - b) imenu i adresi osiguravača i njegovog ovlašćenog predstavnika;
 - c) datumu početka i završetka osiguravajućeg pokrića,
 - d), imenu i zvaničnoj adresi vlasnika, odnosno korisnika vozila;
3. društvima za osiguranje u Crnoj Gori koja se bave osiguranjem od autoodgovornosti (podaci o sjedištu, poslovnica i drugim načinima obavljanja djelatnosti);
4. spisku ovlašćenih predstavnika, koje su za teritoriju Crne Gore imenovali osiguravači sa sjedištem u državi članici EU, i onih, koje su za teritorije drugih država članica imenovali osiguravači sa sjedištem u Crnoj Gori;
5. podacima o motornim vozilima u svakoj državi članici koji su oslobođeni obaveze da zaključe obavezno osiguranje od odgovornosti za štetu koja se

upotrebom motornog vozila pričinu trećim licima i organima koji su odgovorni za isplatu naknade licima kojima su ta motorna vozila pričinila štetu.

Informativni centar prikuplja podatke iz stava 1 ovog člana od društava za osiguranje i nadležnih organa, kao i od informativnih centara drugih država članica, obrađuje ih i čuva u skladu sa propisima o zaštiti ličnih podataka, i to najmanje 7 godina nakon isteka registracije motornog vozila ili isteka ugovora o osiguranju.

Dostavljanje informacija oštećenom licu

Član 60

Informativni centar bez odlaganja dostavlja iz svojih registara oštećenom licu podatke o:

1. nazivu, sjedištu i adresi osiguravača odgovornog za naknadu štete;
2. broju polise osiguranja od autoodgovornosti;
3. imenu i adresi ovlašćenog predstavnika društva za osiguranje u državi članici u kojoj boravi oštećeno lice.

U slučaju da se ti podaci nalaze u registru druge države, Informativni centar pribavlja potrebne podatke iz tih izvora.

Ako za to iskaže pravni interes, Informativni centar oštećenom licu dostavlja i podatke o identitetu i adresi vlasnika, uobičajenom vozaču i registrovanom korisniku motornog vozila u skladu sa dokumentima za registraciju.

Kada je štetu pričinilo motorno vozilo oslobođeno od obaveze da zaključi obavezno osiguranje od odgovornosti za štetu koja se upotrebom motornog vozila pričinu trećim licima u drugoj državi, Informativni centar dostavlja informacije o organima koji su odgovorni za isplatu naknade licima koja su ta motorna vozila povrijedila.

Ako tražene podatke ne posjeduje, Informativni centar dužan je pribaviti ih, po prijemu pismenog zahtjeva oštećenog lica, od osiguravača, nekog od lica iz ugovora o osiguranju ili nadležnih organa koji vode registre vlasnika motornih vozila.

Informativni centar dostavlja tražene informacije bez naknade, najkasnije u roku od tri dana nakon prijema pismenog zahtjeva od oštećenog lica, a u slučajevima iz stava 5 ovog člana ovaj rok se može produžiti najviše na 15 dana nakon primanja pismenog zahtjeva oštećenog lica.

Oštećeno lice može ostvariti pristup informacijama na način propisan ovim članom u roku od 7 godina od datuma nastanka osiguranog slučaja.

Pružanje informacija od strane osiguravača

Član 61

Društva za osiguranje koja se bave osiguranjem od autoodgovornosti na teritoriji Crne Gore dužna su da dostavljaju informacije iz člana 59 stav 2, na način utvrđen članom 23 ovog zakona.

Društva iz stava 1 ovog zakona godišnje dostavljaju Informativnom centru spisak svojih poslovnica i ovlašćenih predstavnika u državama članicama, i ažuriraju taj spisak u roku od 15 dana od dana bilo koje promjene.

Regulatorni organ ima pristup bazi podataka Udruženja.

Razmjena informacija i saradnja sa nadležnim organima

Član 62

U svrhe vođenja registara iz člana 59 stav 2 ovog zakona, Informativni centar razmjenjuje informacije sa organima nadležnim za registraciju motornih vozila u Crnoj Gori, koji Informativnom centru omogućavaju pristup ažuriranim podacima o registrovanim motornim vozilima u Crnoj Gori.

Informativni centar dostavlja nadležnim organima podatke o registarskim brojevima vozila za koje je istekao ili prestao da važi ugovor o osiguranju od autoodgovornosti a nije zaključen novi ugovor.

U cilju obezbjeđivanja razmjene informacija u smislu ovog člana, Udruženje potpisuje sporazume sa određenim nadležnim organima propisujući format, rok i ostale detalje o informacijama koje će se razmjenjivati.

VIII KAZNE NE ODREDBE

Prekršaji

Član 63

Novčanom kaznom od 500 do 20.000€ kazniće se za prekršaj privredno društvo ili drugo pravno lice, ako:

- 1) u roku od osam dana od dana objavljivanja rješenja o pokretanju likvidacije, odnosno stečaja nad društvom za osiguranje ne zaključi ugovor o obaveznom osiguranju sa drugim društvom za osiguranje za preostali period osiguranja, odnosno važenja registracije (član 8 stav 5);
- 2) kao vlasnik, odnosno korisnik prevoznog sredstva koje služi za prevoz putnika u javnom saobraćaju ne zaključi ugovor o osiguranju putnika u javnom saobraćaju od posledica nesrećnog slučaja (član 19, a u vezi sa članom 8 st. 1 i 3);
- 3) kao vlasnik motornog vozila, prilikom registracije, odnosno prilikom dobijanja odgovarajuće dozvole za upotrebu, jednom godišnje ne zaključi ugovor o osiguranju od autoodgovornosti za štetu koju upotrebom motornog vozila pričinu trećim licima nastalu usljed smrti,

- povrede tijela, narušavanja zdravlja, uništenja ili oštećenja stvari, osim za štete na stvarima koje je primio na prevoz (član 23, a u vezi sa članom 8 st. 1 i 3);
- 4) kao vlasnik, odnosno korisnik motornog vozila koje ne podliježe obavezi registracije svake godine ne zaključi ugovor o osiguranju od autoodgovornosti prije dobijanja dozvole za upotrebu (član 27 stav 2, a u vezi sa članom 8 st. 1 i 3);
 - 5) nema valjanu međunarodnu ispravu iz člana 33 ovog zakona, a koje na granici ne zaključi ugovor o osiguranju od autoodgovornosti sa domaćim društvom za osiguranje koji važi samo za teritoriju Crne Gore (član 34);
 - 6) kao vlasnik, odnosno ovlašćeni držalac vazduhoplova ne zaključi ugovor o osiguranju od odgovornosti za štetu koju upotrebom vazduhoplova pričini trećim licima (član 39, a u vezi sa članom 8 st. 1 i 3);
 - 7) kao vlasnik, odnosno ovlašćeni korisnik plovnog objekta na motorni pogon i priključnog plovila ne zaključi ugovor o osiguranju od odgovornosti za štetu koju upotrebom plovnog objekta pričini trećim licima nanošenjem tjelesnih povreda, oštećenjem zdravlja i smrti (član 42, a u vezi sa članom 8 st. 1 i 3).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 30 do 2.000€.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se preduzetnik-vlasnik prevoznog sredstva novčanom kaznom od 150 do 6.000€.

Za prekršaj iz stava 1 tač. 2, 3, 4 i 5 ovog člana kazniće se fizičko lice vlasnik, odnosno korisnik prevoznog sredstva novčanom kaznom od 30 do 2.000€.

Član 64

Novčanom kaznom od 500 do 20.000€ kazniće se za prekršaj privredno društvo ili drugo pravno lice, ako:

- 1) ne zaključi ugovor o obaveznom osiguranju u skladu sa uslovima osiguranja i tarifama premija, koji su na snazi u vrijeme zaključenja ugovora o osiguranju (član 8 stav 2);
- 2) zaključi ugovor o obaveznom osiguranju u kome nije utvrđena osigurana suma propisana ovim zakonom ili je utvrđena u iznosu manjem od iznosa propisanog ovim zakonom (čl. 21,31, 40,43);
- 3) primjenjuje uslove i tarife premija obaveznog osiguranja o kojima nije prethodno obavijestio regulatorni organ (član 10);
- 4) ne primijeni ili nepravilno primijeni osnove premijskog sistema propisane ovim zakonom (član 11);
- 5) danom prijema odštetnog zahteva ne evidentira zahtjev u posebnoj knjizi šteta, na način koji je propisao regulatorni organ (član 12)
- 6) u rokovima iz člana 12 ovog zakona ne odluči po odštetnom zahtjevu;
- 7) u roku od 8 dana od dana zaključenja sporazuma o naknadi štete odnosno u roku utvrđenom poravnanjem ne isplati naknadu štete u

- cjelosti (član 14);
- 8) ne prikuplja, ne obrađuje i ne čuva podatke o osiguranicima, osiguranim prevoznim sredstvima, štetnim događajima i likvidaciji šteta, po osnovu obaveznog osiguranja u skladu sa članom 17 ovog zakona;
 - 9) regulatornom organu, na njegov zahtjev, ne dostavi podatke iz člana 17 stav 5 ovog zakona na način propisan tim članom;
 - 10) ugovor o osiguranju od autoodgovornosti - polisu osiguranja ne uskladi sa obrascem ugovora o osiguranju koji je utvrdio regulatorni organ (član 25);
 - 11) ne uplaćuje Udruženju sredstava potrebna za obavljanje redovnih poslova i funkcionisanje Granatnog fonda (član 46);
 - 12) ne sačinjava izvještaje propisane članom 48 ovog zakona i ne dostavlja ih na propisani način regulatornom organu (član 48).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 30 do 2.000€.

IX PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Uslovi i tarife premija obaveznog osiguranja. Visina osiguranih suma

Član 65

Društva za osiguranje koja obavljaju poslove obaveznog osiguranja iz člana 3 ovog zakona sačinjavaju uslove i tarife premija, kao i tehničke osnove za izračun premije u skladu sa aktuarskim načelima, pravilima struke osiguranja i opštim propisima kojima se uređuje poslovanje društava za osiguranje, i dužna su da, prije početka primjene istih, pribave saglasnost regulatornog organa.

Zahtjev za saglasnost iz stava 1 ovog člana, u ime svih članova, podnosi Udruženje.

Regulatorni organ po zahtjevu iz stava 1 ovog člana odlučuje u roku od 60 dana od dana podnošenja zahtjeva.

Rješenje o davanju saglasnosti, zajedno sa uslovima i tarifom premija objavljuje su „Službenom listu Crne Gore“.

Društva iz stava 1 ovog člana dužna su da, u roku od šest mjeseci od dana stupanja ovog zakona na snagu, usklade uslove osiguranja i tarife premija sa odredbama ovog zakona.

Društva iz stava 1 ovog člana dužna su da, u roku od godinu dana od dana stupanja ovog zakona na snagu, povećaju osigurane sume najmanje na sljedeće iznose:

A) za štetu zbog smrti, tjelesne povrede i narušenog zdravlja:

- 1) za autobuse i teretna vozila 500.000 €,
- 2) za druga motorna i nepoznata vozila 200.000 €,
- 3) vozila kojima se prevoze opasne materije 550.000 €;

B) za štetu zbog uništenja ili oštećenja stvari:

- 1) za autobuse i teretna vozila 300.000 €,
- 2) za druga motorna vozila 200.000 €,
- 3) vozila kojima se prevoze opasne materije 350.000 €;

Društva iz stava 1 ovog člana dužna su da osigurane sume u potpunosti usklade sa odredbom člana 31 ovog zakona najkasnije do isteka dvije godine od dana stupanja zakona na snagu.

Usklađivanje poslovanja Udruženja

Član 66

Udruženje će se uskladiti svoje poslovanje sa ovim zakonom odmah nakon stupanja na snagu ovog zakona, a najkasnije u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Predlog akata na koje, u skladu sa ovim zakonom, saglasnost daje regulatorni organ, dostaviće se regulatornom organu nakasnije 90 dana od dana stupanja ovog zakona na snagu.

Predlog uslova i tarifa osiguranja od autoodgovornosti, radi usklađivanja sa odredbama člana 31 i 65 ovog zakona, dostaviće se regulatornom organu najkasnije 90 dana prije isteka roka za usklađivanje minimalnih osiguranih suma

Primjena propisa za izvršavanje ovog zakona

Član 67

Do donošenja propisa iz ovog zakona primjenjivaće se propisi koji važe na dan stupanja na snagu ovog zakona.

Primjena propisa

Član 68

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju da važe odredbe Zakona o obaveznom osiguranju u saobraćaju ("Službeni list Crne Gore", br. 47/06).

Odredbe čl. 16 stav 4, 31 stav 3, 33 stav 3, 38, 45 stav 5, 41 st. 4 i 5, 56, 57,

58 i 60 stav 1 tačka 3 ovog zakona primjenjuju se od ulaska Crne Gore u Evropsku Uniju.

Odredba člana 26 ovog zakona primjenjivaće se počev od dana primjene opštih propisa o bezbjednosti saobraćaja na putevima, u skladu sa ovim zakonom i tim propisima.

Odredba člana 65 ovog zakona primjenjivaće se pet godina od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Do ulaska Crne Gore u Evropsku Uniju odredbe čl. 34, 47 stav 6 i 59 ovog zakona shodno se primjenjuju na teritoriju Crne Gore, odnosno na društva za osiguranje u Crnoj Gori.

Stupanje na snagu zakona

Član 69

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

O B R A Z L O Ź E N J E

I USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o obaveznom osiguranju u saobraćaju sadržan je u odredbi člana 16 stav 5 Ustava Crne Gore kojim je propisano da se zakonom u skladu sa Ustavom uređuju i druga pitanja od interesa za Crnu Goru.

II RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Zakon o obaveznom osiguranju u saobraćaju pripreman je u sklopu projekta „Jačanje administrativnih i nadzornih kapaciteta finansijskih supervizora u Crnoj Gori” finansiranog sredstvima Evropske unije iz IPA fondova za 2008. godinu.

Razlog za izradu ovog predloga zakona je opredjeljenje Crne Gore za pridruženje Evropskoj Uniji, i stoga obaveza prilagođavanja naše regulative propisima EU. Ovaj zakon jednim dijelom sadrži nove institute predviđene važećom direktivom 2009/103/EEC, a jednim dijelom korekciju postojećih odredbi. Predlog novog zakona pripremljen je iz razloga što bi izmjena postojećeg mogla otežati razumljivost i preciznost normi, a koncepcija važećeg zakona bila bi narušena.

Predloženi prelazni rokovi ocijenjeni su kao dovoljni za usklađivanje osnovnih načela za obavljanje poslova obaveznog osiguranja u saobraćaju od strane kako društava za osiguranje, tako i nacionalnog udruženja osiguravača, koje u sprovođenju ovog zakona ima značajnu ulogu, naročito po pitanju funkcionisanja Garantnog fonda.

III USAGLAŠENOST SA EVROPSKIM ZAKONODAVSTVOM I POTVRĐENIM MEĐUNARODNIM KONVENCIJAMA

Predložene izmjene, u dijelu koji se odnosio na potrebu usklađivanja sa evropskim zakonodavstvom, sačinjene su prema odredbama direktive 2009/103/EEC, koja uređuje obavljanje poslova obaveznog osiguranja od autotodgovornosti za štete prouzrokovane trećim licima. Ovaj predlog omogućava neometanu primjenu pravila Savjeta Biroa, tijela koje upravlja Sistemom zelene karte, međunaordne potvrde o postojanju osiguranja od autoodgovornosti.

IV OBJAŠNJENJE ODREDBI ZAKONA

Poglavlje I Osnovne odredbe Čl. 1 - 6 nacrt

Članovi 1 do 5 nacrt, koji su iste sadržine kao odgovarajuće odredbe postojećeg zakona, uvode u pojam obaveznih osiguranja u saobraćaju. Vrste ovog obaveznog osiguranja su: osiguranje putnika u javnom prevozu, osiguranje od autoodgovornosti, osiguranje od upotrebe vazduhoplova i osiguranje od upotrebe plovila.

Pored navedenog, uvodi se i član 6- "Značenje izraza" koji bliže definiše značenje i upotrebu izraza u ovom zakonu, a sačinjen je u skladu sa zahtjevima direktive koja je bila osnov za izradu ovog zakona, tako i sa drugim važećim zakonim koji regulišu neka od pitanja koja su predmet ovog zakona.

Poglavlje II Prava i obaveze po osnovu obaveznog osiguranja u saobraćaju čl. 7 – 19 nacrt

Ovim članovima definišu se opšta prava i obaveze po osnovu bilo koje vrste obaveznog osiguranja u saobraćaju, i to obaveze svih učesnika, kako lica koja imaju obavezu da se osiguraju, tako i lica koja ih osiguravaju, kao i postupak pred Nacionalnim udruženjem osiguravača.

Članom 7 bliže su definisane obaveze lica koja upravljaju prevoznim sredstvom.

Članom 8 uređuje se obavezna sadržina ugovora o obaveznom osiguranju.

Članom 10 uređuje se novi način primjene uslova i tarifa u obaveznom osiguranju u saobraćaju, u periodu po isteku prelaznog roka definisanog članom 68 stav 4 predloga. Na uslove i tarife regulatorni organ više neće davati saglasnost, veće će tržište samo kreirati svoje uslove, dok god oni nijesu u suprotnosti sa aktuarskim načelima i pravilima struke osiguranja, što će i dalje biti predmet provjere.

U članu 12, između ostalog, dat je pravni osnov za utvrđivanje sadržine knjige šteta. Rokovi za rješavanje šteta istu su kao u važećem zakonu. U članu 14 rok za isplatu riješene štete smanjen je sa 14 na osam dana, u cilju pospješivanja aktivnosti društava na isplati naknada šteta.

Poglavlje III Osiguranje putnika u javnom saobraćaju od posljedica nesrećnog slučaja čl. 19 – 22 nacrt

Ovi članovi ostaju istovjetne sadržine sa članovima prethodnog –važećeg zakona.

Izmjena je napravljena u članu 21 , na način što je dodat stav 2 koji predviđa da se osigurana suma može izmijeniti odlukom Vlade Crne Gore, u skladu sa predlogom Agencije za nadzor osiguranja.

Poglavlje IV Osiguranje vlasnika, odnosno korisnika motornih vozila od odgovornosti za štete pricinjene trećim licima čl. 23 – 41 nacrtu

Ovi članovi pretrpjeli su najveće izmjene, obzirom da se direktiva 2009/103/EEC odnosi upravo na ovu vrstu osiguranja.

Postojeći članovi su redefinisani na način koji obezbjeđuje veću preglednost, a uvedene su i sljedeće novine:

- Član 24 – definisanje odgovornosti za štete koje pričinjene uvezena a neosigurana vozila
- Član 25 – uvođenje obaveze društvima za osiguranje da osiguraniku izdaju potvrdu o prethodnim osiguranjima, odnosno o postojanju odštetnih zahtjeva u vezi sa upotrebom tog vozila
- Član 26 – uvođenje Evropskog izvještaja o nezgodi, što će biti u primjeni u zavisnosti od primjene regulative bezbjednosti saobraćaja na putevima
- Član 31 – povećanje osiguranih suma, u postupku dostizanja minimalnih suma propisanih direktivom od 1.000.000€ po odštetnom zahtjevu odnosno 5.000.000€ po nesrećnom slučaju. Član 31 u potpunosti stupa na snagu dvije godine od dana eventualnog usvajanja predloga, pri čemu potpuna usaglašenost u tom momentu još uvijek neće biti dostignuta. Stoga je stavom 3 ovog člana predviđeno da Vlada, na predlog regulatornog organa, povećava propisane iznose do dana pristupanja EU, kada će morati postojati puna usaglašenost.
- Član 33 – predviđa više mogućnosti za utvrđivanje postojanja adekvatne pokrivenosti od ove vrste odgovornosti, kao što su registarska tablica (za vozila iz EU) ili alternativna dokumenta koja bi priznavao Biro osiguravača.
- Član 38 – uvođenje obaveze koja stupa na snagu danom pristupa EU, a to je imenovanje ovlašćenog predstavnika za rješavanje odštetnih zahtjeva. Ova lica neće biti predstavnici u smislu filijale, već samo osobe kojoj se oštećeni obraćaju u slučaju nezgode na teritoriji druge države. Obavezu imenovanja ovlašćenog predstavnika imaće kako strani osiguravači za teritoriju Crne Gore, tako i domaći osiguravači za teritorije drugih država. Registar tih lica vodiće se pri Birou osiguravača.

Poglavlje V Osiguranje vlasnika vazduhoplova od odgovornosti za štetu pricinjenu trećim licima čl. 39 – 41 nacrtu

Ovim odredbama reguliše se pojam odgovornosti iz upotrebe vazduhoplova za štete pricinjene trećim licima. Odredbe su iste kao u važećem zakonu, izuzev novog stava 3 u članu 40, kojim se propisuje da da Vlada, na predlog regulatornog organa, povećava propisane iznose osiguranih suma.

Poglavlje VI Osiguranje vlasnika plovnih objekata za štetu prčinjenu tećim licima ćl.42 – 44 nacrta

Ovim odredbama reguliše se pojam odgovornosti iz upotrebe plovnih objekata za štete prćinjene trećim licima. Odredbe su iste kao u važećem zakonu, izuzev ćlana 43, u kome se osigurana suma za jahte usklađuje sa Zakonom o jahtama i podiže na 800.000ć, a i dodaje se novi stav 3, kojim se propisuje da da Vlada, na predlog regulatornog organa, povećava propisane iznose osiguranih suma

Poglavlje VII Udruženje društava za osiguranje koja obavljajau poslove obaveznih osiguranja u saobraćaju ćl. 45 – 62 nacrta

Ovim odredbama reguliše se poslovanje Udruženja društava koja se bave poslovima obaveznog osiguranja. Organizacija ovog Udruženja uspostavljena je važećim zakonom. Istim zakonom, međutim, bilo je propisano, da se Udruženje osniva kao društvo sa ogranićenom odgovornošći, za šta je, kroz praksu, konstatovano da ne odgovara stvarnoj prirodi ovog Udruženja, pa je ta odredba brisana.

Ćlanom 45 Udruženju je dodata i funkcija Biroa za naknadu štete, koji će funkcionisati tek po stupanju Crne Gore u EU.

Ćlanovima 48 i 49 bliže je uređen nadzor nad poslovanjem Udruženja koji sprovodi Agencija za nadzor osiguranja, kao i shodna primjena odredbi zakona o osiguranju, što podrazumijeva i shodnu primjenu mjera iz nadzora.

Ćlanovi 56 do 58 uređuju funkcionisanje Biroa za naknadu štete, koji za zadatak ima naknadu štete od vozila osiguranog kod društva za osiguranje koje nije imenovalo ovlašćenog predstavnika, ili društvo u roku nije dostavilo obrazložen odgovor osiguraniku, ili od vozila koje je nepoznato ili neosigurano. Ovim ćlanovima se utvrđuje i regresni postupak ovog dijela Udruženja.

Ćlanovi 59 do 62 uređuju poslovanje Informativnog centra, koji prikuplja, obrađuje i po potrebi omogućava pristup podacima vezanim za osigurana vozila, štetne događaje, odgovorna društva za osiguranje i podacima o polisama osiguranja. Podatke će dostavljati društva za osiguranje, a korisnici osiguranja će imati pristup informacijam potrebnih za ostvarivanje prava na naknadu štete.

Poglavlje VIII Kaznene odredbe ćl. 63 i 64 nacrta

Ove odredbe upodobljene su novim odredbama teksta zakona, a iznosi kazni prilagođeni su iznosima propisanim zakonom o prekršajima. Nad sprovođenjem ovog zakona nadležnost će pored Agencije za nadzor osiguranja imati organi nadležni za bezbjednost saobraćaja na putevima.

Poglavlje IX Prelazne i završne odredbe čl. 65 – 69 nacrt

Ove odredbe imaju značaj u tom pogledu što daju vrijeme potrebno za postupni prelazak na novi sistem obavljanja obaveznog osiguranja.

Član 65 stav 1 predviđa dalju primjenu postojećeg sistema odobravanja minimalnih premija osiguranja (neliberalizovani sistem).

U st. 6 i 7 daje se rok od dvije godine za postizanje iznosa osiguranih suma propisanih članom 31 nacrt, u postupku potpunog usaglašavanja sa odredbama direktive 2009/103/EEC. Ovaj rok je razdvojen na način što se prve godine od usvajanja zakona, osigurane sume podižu na polovinu razlike koja postoji između sadašnjih iznosa i iznosa iz člana 31 nacrt. Potpuna usaglašenost dostiže se do kraja druge godine.

U članu 66, koji reguliše prelazne rokove za Udruženje, propisano je da je Udruženje dužno da uskladi organizaciju sa odredbama ovog propisa u roku od šest mjeseci. Takođe, stavom 3 tog člana predviđena je obaveza da predlog tarifa premija, radi usklađivanja sa povećanim osiguranim sumama dostavi regulatornom organu najkasnije 90 dana prije isteka roka za usklađivanje, dakle krajem trećeg kvartala godine u kojoj je usklađivanje potrebno izvršiti.

U članu 68 stav 4 predviđa se liberalizacija tarifa, t.prestanak odobravanja minimalnih premija od strane Agencije, po isteku pet godine po stupanju zakona na snagu, obzirom da je taj period ocijenjen kao dovoljan za razvoj aktuarskih znanja potrebnih za sačinjavanje tarifa na liberalizovanom tržištu, a nakon usaglašavanja osiguranih suma, u kom periodu smatramo da je određeni vid kontrole potreban.

V PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno angažovati sredstva budžeta Crne Gore.